

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 92/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

138/2009. (V. 13.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) szentesi lakos **panaszos** 2009. február 26-án előterjesztett **panaszára indult** eljárásban a 2009. május 13-án megtartott zárt ülése alapján született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2009. február 26-án elektronikus úton panaszt terjesztett elő, amelyet szóban is megerősített. Abban, a vele szemben 2009. február 24-én este, 23.00 és 24.00 óra között foganatosított rendőri intézkedést, annak módját és körülményeit sérelmezte. Előadta, hogy a fenti időben barátjával sétált Szolnokon a Mártírok útján a járdán. E közben két rendőrségi személyautó ment el mellettük, mire barátja megjegyezte: „látod, erre van pénz”. Ez után a mögöttük jövő Opel kisbuszból hangzott el megjegyzés egy rendőr szájából: „Hallottam ám! Meg arra is, hogy maguk itt szórakozzanak”. A barátja azt válaszolta, hogy „Arra is van”. Mintegy fél percig tartó egymás mellett haladás után, a gépjármű a templom előtti kocsifeljárónál nagy gázzal a panaszos és társa elé vágott. Egy rendőr a lehúzott ablakon át, kérte az irataikat, meglehetősen durva stílusban. Közben egy másik rendőr kiszállt a furgonból és kipakoltatta a zsebeik tartalmát a kisbusz ülésére, miközben a panaszosra és társára sértő megjegyzéseket tett. Olyanokat, mint: „Na, most legyetek nagy legények”. „Eljössz Szarvasról és azt hiszed, hogy te vagy itt a kemény gyerek”. Időközben barátját a kocsi elejéhez vitték, és a motozásra készülő rendőr azt mondta neki, hogy

„Ez most nem fog tetszeni...” A durva motozás közben is folyamatosan megalázta, és trágár jelzőkkel illette: „Maga ennyire hülye; ilyen alacsony intelligenciával rendelkeznek, mit a képzelsz magadról”. Utána a panaszoszt motozták meg. A rendőr megkérdezte, hogy van-e valami a zsebében, amire a panaszos elővette a leszakadt cipzárja darabját és mutatta. A rendőr azt válaszolta: „Nem érdekel a cipzárad”. A panaszos a kezeit a motorháztetőre tette vissza, ekkor a rendőr szétrúgta a lábait, miközben mondta, hogy „nagyobb terpesz”. Zsebeit meglehetősen erős és durva mozdulatokkal átkutatta. A rendőr állította, hogy amikor a nyakához ért, rángatta a fejét, ami a panaszos szerint egy reflex mozdulat lehetett. E miatt a rendőr a földre teperte, és ott is tartotta, miközben üvöltözött, hogy ne rángatózzon, és ne álljon ellen. Mikor felemelte a földről, megkérdezte, hogy ez most jól esett-e? A motozás befejezése után a rendőrök hangoztatták, hogy a panaszos és társa most szidják a rendőröket, de majd ha a cigányokkal lesz bajuk, milyen jól jönne a rendőrség segítsége. A panaszos megjegyezte, hogy szerinte Magyarországon szabad a véleménynyilvánítás, amire ismét sértő megjegyzést kapott, úgymint: „Mindjárt sírsz kisgyerek”. Amikor kiderült, hogy társa a jogi egyetem hallgatója, további sértő jelzőkkel illették: „Te is csak a cigányok védője leszel, és belőlük fogsz megélni”. Ekkorra már mindegyik rendőr kiszállt a kocsiból, és kérdezték, hogy mi lenne ha a panaszoszt és társát elkapták este, akkor kihez fordulnánk segítségért. Az „eljárás” végeztével a még mindig az autóban ülő rendőr kinyújtotta az igazolványaikat az ablakon, ezzel a mondattal: „Na, nesze, válogassátok ki”.

A panaszos jogszerűtlennek tartja az igazoltatást, a motozást, a testi kényszer alkalmazását, véleménye szerint a rendőrök megsértették az emberi méltósághoz való jogát, a szabad véleménynyilvánításhoz való jogát, kérte a jogsértő intézkedések kivizsgálását, tisztázását, és az eljáró rendőrök felelősségre vonását.

II.

A Testület megkereséssel fordult a rendőrséghez, kérve a panaszolt esemény elbírálásához szükséges adatok megküldését.

A Jász-Nagykun-Szolnok megyei Rendőr-főkapitányság vezetője által írt jelentés szerint bekérték az adott napon szolgálatot ellátók névsorát a szolgálati napló programból, melynek alapján megállapították, hogy a kérdéses időpontban Szolnok város területén csak a Szolnoki Rendőrkapitányság közrendvédelmi állománya teljesített szolgálatot. A Szolnoki Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztatása arról szólt, hogy a panaszossal szemben az adott időpontban állítólag foganatosított rendőri intézkedésről írásos anyag nem áll rendelkezésre, nevezett adatai Rk. lapon nem kerültek rögzítésre, továbbá sem jelentés, sem feljelentés nem készült a panaszos személyével kapcsolatban. Megállapították azt is, hogy a panaszos körözési nyilvántartóban történő lekérdezésére utaló adatok sem találhatók az ügyeleten rendszeresített nyilvántartásokban. Összegezve tehát, a panaszolt intézkedéssel kapcsolatban írásos anyagok nem állnak rendelkezésre.

A Testület a tájékoztatást nem találta megfelelőnek, megállapította, hogy a rendőrök személyének azonosítása érdekében tett intézkedések hiányosak, megítélése szerint a

panaszban olvasható adatok további lépések megtételére adnak lehetőséget, ezért kérte a tájékoztatás kiegészítését, és különösen annak közlését, hogy a panaszos által megjelölt helyszínen, a Mártírok útja egy szakaszán, kik teljesítettek járőrszolgálatot az adott napon 23 és 24 óra között, továbbá, hogy hány Opel kisbusszal rendelkezik a helyi rendőrség, illetve azokkal kik teljesítettek szolgálatot.

Az újabb jelentés szerint, a Szolnoki Rendőrkapitányság gépkocsiparkjában csak egy Opel típusú mikrobusz van.

2009. február 24-én 20.00 órától 24-én 4.00 óráig (...) hívónévvel a (...) forgalmi rendszámú Opel Vivari Combi mikrobusszal a Szolnoki Rendőrkapitányság állományából három, név szerint ismert rendőr látott el szolgálatot. Feladataik közé tartozott, hogy egyes előre meghatározott szórakozóhelyeken, illetve azok környezetében előzzék meg a közterületek rendjét megzavaró cselekményeket, ha kell szüntessék meg azokat, akadályozzák meg a szórakozóhelyeken a fiatalok szesz italal való kiszolgálását, fokozott rendőri jelenléttel előzzék meg a garázda jellegű cselekmények kialakulását. Tekintettel arra, hogy a szórakozóhelyek egyike, a (...) Szolnokon a Mártírok útján található, a fenti rendszámú gépjárművel szolgálatot ellátók járhattak február 24-én 23.00 óra körüli időben a panaszban megjelölt helyen.

Az Opel gépkocsiban szolgálatot teljesítő rendőrök szóbeli meghallgatásuk során elmondták, hogy az éjszaka folyamán a szórakozóhelyek környékén több alkalommal álltak meg hangoskodó fiatalok mellett, akiket minden esetben felhívtak cselekményük befejezésére. A Mártírok útján található Gang Söröző környékén is voltak ilyen fiatalok, akik kiabálva közlekedtek az úton, de a velük való találkozás időpontjára már egyikük sem emlékezett. A rendőrök egybehangzóan elmondták, hogy az este folyamán hangoskodó fiatalokat egyszer sem igazoltattak, intézkedést nem kezdeményeztek, mert minden alkalommal elegendő volt figyelmeztetni a kiabálókat, akik a rendőri jelenléte tapasztalva kifogásolható magatartásukkal felhagytak.

III.

1.) A panaszos elmondása alapján megállapítható, hogy vele és társával szemben ismeretlen rendőrök jogsértő módon intézkedtek.

A rendőri jelentésekből pedig megállapítható, hogy név szerint kik voltak azok a rendőrök, akik a panaszos által említett Opel szolgálati gépkocsival – amelyből a Szolnoki Rendőrkapitányság gépkocsiparkjában csak egy található – a kérdéses helyen és időben szolgálatot teljesítettek. Ők azonban – egybehangzóan – állítják, hogy a panaszos által leírt intézkedés végrehajtói nem voltak, illetve, hogy ilyen intézkedést nem fogantatosítottak.

A tényállás teljes körű tisztázására, az ellenmondások feloldására az esetleges bizonyításra a Testületnek nincsenek törvényi jogosítványai, bizonyítási eljárásokat – mint felismerésre bemutatás, szembesítés, stb. – nem alkalmazhat, a tevékenységét szabályozó, a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.)

erre nem ad lehetőséget. A Testület azonban a rendelkezésére álló adatok alapján elfogadta a panaszos és társa egymást erősítő – a részletekben is megegyező – állításait, azért, mert a leírt eseménysor életszerű, s mert olyan adatokat is közölt a panaszos és társa, amelyeket éppen a rendőrségtől kapott információk erősítettek meg. A rendőrségi adatok közül különösen azt, hogy – mint a panaszban is szerepel - a kérdéses helyen és időben rendőrök egy Opel kombi gépkocsival valóban teljesítettek szolgálatot, s hogy csupán egyetlen ilyen típusú autó van a Rendőrkapitányság gépjárműparkjában. A panaszos kettőnél több rendőr jelenlétét valószínűsítő állítását alátámasztja az a tény is, hogy a járművel három rendőr teljesített szolgálatot.

Azzal, hogy a Testület a panaszos állításait nem kérdőjelezte meg, egyben elfogadta azt is, hogy a rendőri intézkedés a panaszos által leírt körülmények között történt, s megállapította, hogy nem merült fel kétség a rendőrök magatartását részletező leírását illetően sem.

2.) A panaszos igazoltatását a Testület a vonatkozó jogszabályi előírások alapján a következőképpen értékelte.

Az igazoltatásról alapvető rendelkezést az Rtv. tartalmaz:

Az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A Testület álláspontja szerint jelen esetben az igazoltatásra a panaszos nem szolgáltatott okot, arra nem a törvényben megjelölt célból került sor, hanem a panaszos társa által tett megjegyzés miatt visszaélészerű, megtorló jelleggel.

3.) A ruházat-átvizsgálást az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdésében a következőképpen szabályozza:

„A rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi.”

Megállapítható, hogy a panaszolt esetben nem állt fenn olyan körülmény, amely a ruházat-átvizsgálás szabályainak alkalmazását indokoltá tette volna. Erre, és azon további szempontokra tekintettel, hogy a ruházat-átvizsgálás alapjául szolgáló intézkedést, vagyis az igazoltatást sem minősítette jogszerűnek a Testület, ebben az esetben is hasonló következtetésre jutott.

4.) A testi kényszerről az Rtv. 47. §-a rendelkezik az alábbiak szerint:

„A rendőr - intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszer) alkalmazhat.”

A Testület álláspontja ebben a kérdésben is a korábbiakkal azonos következtetést tartalmaz, vagyis a panaszos nem szolgáltatott okot arra, hogy vele szemben fizikai kényszer alkalmazzanak, hiszen az intézkedésnek nem szegült ellen, nem tanúsított olyan magatartást, amely a kényszerintézkedést a legcsekélyebb mértékben is indokolta volna. Erre tekintettel a Testület a panaszos emberi méltóságának a megsértését állapította meg.

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolg. Szab.) 58. §-ának (4) bekezdése szerint a kényszerítő eszközök alkalmazásáról külön rendőri jelentést kell készíteni, az 57. § (3) bekezdése pedig szintén kötelezően írja elő, hogy: „ a kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr elöljárója vizsgálja annak szükségességét, jogszerűségét, az arányosság követelményeinek megtartását.” Ilyen jelentés az adott ügyben nem készült, és így a parancsnoki revízióra sem kerülhetett sor. E mulasztásokkal a rendőrök megsértették a fenti rendelkezéseket és ezáltal, a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát.

IV.

A Testület megállapítása szerint a rendőri intézkedések összessége súlyosan jogsértő és indokolatlan volt. Ennek során sérült a panaszosnak a személyi szabadsághoz és a sértő, lealacsonyító kifejezések használata miatt az emberi méltósághoz való joga. Ugyancsak sérült a jelentés készítés elmaradása folytán a tisztességes eljáráshoz való joga is.

A Testület álláspontja az – és erről a panaszost tájékoztatja –, hogy az ismeretlen rendőrök panaszolt magatartása alkalmas lehet bűncselekmény gyanújának megállapítására. A panaszosnak lehetősége van arra, hogy az általa név szerint nem ismert rendőrök ellen bűncselekmény gyanúja miatt feljelentést tegyen.

A Testület, a leírtak alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, az állásfoglalást az Rtv. 93/A. § (6) bekezdésének megfelelően megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

Budapest, 2009. május 13.

Dr. Kaltenbach Jenő

elnök,
előadó testületi tag

Dr. Juhász Imre
elnökhelyettes,
testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület